

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il; דוא"ל: info@cbs.gov.il; פקס: 02-6521340

ירושלים כ"ב בחשוון, תשפ"ב
28 באוקטובר, 2021
367/2021

נסועה בשנת 2020 על רקע משבר הקורונה Kilometers Travelled in 2020, in Light of the Coronavirus Crisis

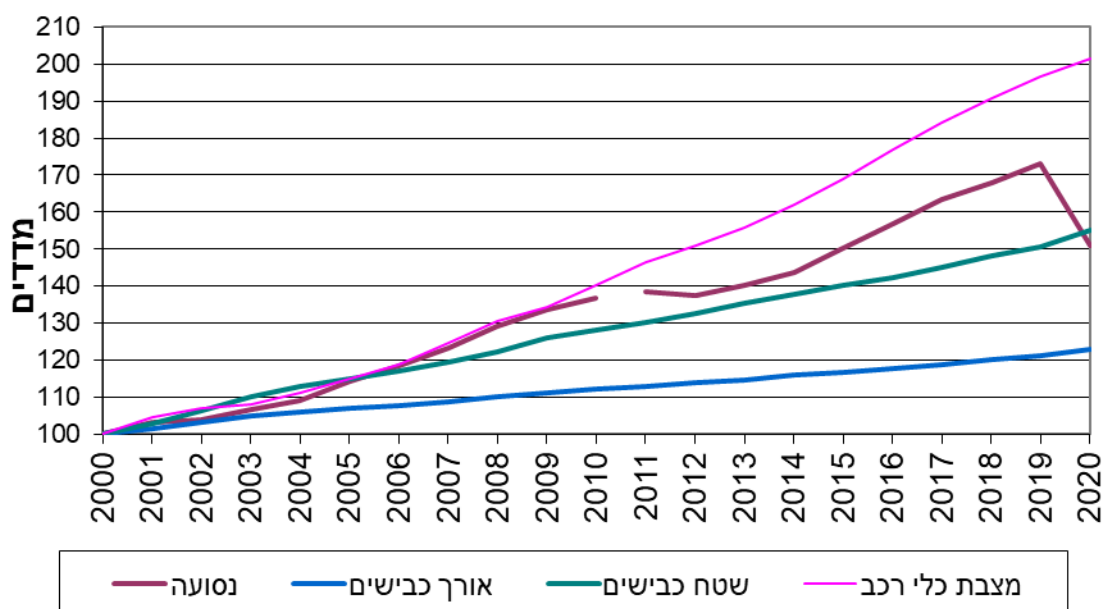
בשנת 2020 הסתכמה הנסועה של כלי הרכב המנועיים בכ-55 מיליארד ק"מ, ירידה של 12.8% לעומת 2019. רכב פרטי נסע בממוצע כ-13,500 ק"מ בשנה, ירידה של 16.7% לעומת 2019. הירידה נובעת ממגבלות התנועה שנקטו כדי להילחם בהתפשטות נגיף הקורונה.

- **בשנת 2020 הסתכמה הנסועה** (מספר הקילומטרים שנסעו כלי הרכב המנועיים) ב-55.1 מיליארד ק"מ, ירידה של 12.8%, לעומת שנת 2019.
- הנסועה הממוצעת של כלי רכב פרטיים היתה 13.5 אלף ק"מ, ירידה של 16.7% לעומת שנת 2019.
- הנסועה הממוצעת של משאיות ירדה בשנת 2020 ב-2.6% בלבד.
- הנסועה הממוצעת של אוטובוסים ואוטובוסים זעירים ירדה בשנת 2020 ב-17.5% וב-16.4%, בהתאמה.
- הנסועה הממוצעת של מוניות ירדה ב-23.6% לעומת שנת 2019.
- סוג הרכב היחיד שהנסועה הממוצעת שלו עלתה בשנת 2020 הוא רכב מיוחד (אמבולנס, רכב כיבוי, רכב עבודה). הנסועה של רכב מיוחד עלתה ב-11% והגיעה לכ-20.1 אלף ק"מ.
- הנסועה הממוצעת של אופנועים ירדה ב-6.3%.
- **כלי רכב פרטיים חדשים בבעלות חברות החקר (ליסינג) נוסעים יותר מכלי רכב בבעלות פרטית.** בשנת 2020, הנסועה השנתית הממוצעת של כלי רכב פרטי שעלה על הכביש בארבע השנים האחרונות, בבעלות חברת החקר, עמדה על 25.2 אלף ק"מ (ירידה של 16.8% לעומת הנסועה בשנת 2019). זאת לעומת: 14.7 אלף ק"מ לרכב פרטי בבעלות פרטית (ירידה של 15.8% לעומת שנת 2019), 24.1 אלף ק"מ לרכב פרטי בבעלות חברה (ירידה של 15.7%), 23.4 אלף ק"מ לרכב פרטי בהשכרה או בתיווך (ירידה של 14.9%).
- בשנת 2020, **סך הנסועה של כלי רכב פרטיים בבעלות חברות החקר (ליסינג) ירדה ב-27.8%**, ואילו סך הנסועה של כלי רכב פרטיים בבעלות פרטית ירדה ב-11.1%.
- **כלי רכב פרטיים המונעים בסולר או בגז נוסעים יותר.** בשנת 2020, כלי רכב פרטיים המונעים בסולר נסעו בממוצע 21.7 אלף ק"מ וכלי רכב המונעים בגז נסעו 17.5 אלף ק"מ, לעומת 13.0 אלף ק"מ בממוצע שנסעו כלי רכב פרטיים המונעים בבנזין.

בשנת 2020 הסתכמה הנסועה של כלי הרכב המנועיים בכ-55.1 מיליארד ק"מ, ירידה של 12.8%, בהשוואה לשנת 2019. זאת כתוצאה מעלייה של 2.9% במספר כלי הרכב שהיו פעילים באותה השנה,¹ ומירידה של 15.2% בנסועה השנתית הממוצעת לכלי רכב לעומת השנה הקודמת. כך עולה מניתוח הנתונים שיראו אור בקרוב בפרסום "נסועה 2020" בהוצאת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בתרשים 1 אפשר לראות את הירידה החדה בסך הנסועה שחלה בשנת 2020. הירידה בנסועה נובעת ממגבלות התנועה שהונהגו על ידי הממשלה כדי להילחם בהתפשטות נגיף הקורונה. במקביל חלה בשנת 2020 ירידה של 13% במכירת בניינים לרכב (95 ו-98 אוקטן) וירידה של 7% במכירת סולר לתחבורה (מקור: דוח צריכת מוצרי דלק, משרד האנרגיה).

**תרשים 1 - נסועה שנתית, מצבת כלי הרכב, שטח הכבישים ואורכם 2000-2020
בסיס: 2000=100**

¹ מספר כלי הרכב בפרסום זה מחושב לפי מספר הימים שלרכב היה רישיון בתוקף באותה תקופה. זאת בשונה ממספר כלי הרכב בפרסום "כלי רכב מנועיים", שבו מספר כלי הרכב מתייחס ליום האחרון של השנה.

הירידה בנוסעה לא אחידה בין סוגי הרכב השונים

הנסועה השנתית הממוצעת של כלי הרכב ירדה בשנת 2020 ב-15.2%. כפי שניתן לראות בלוח 1, המגבלות שהונהגו בעקבות מגפת הקורונה השפיעו באופן שונה על סוגי הרכב השונים. הירידה הגדולה ביותר בנוסעה הממוצעת הייתה בקרב המוניות – 23.6% (מ-72.8 אלף ק"מ בשנת 2019 ל-55.6 אלף ק"מ בשנת 2020). הנסועה השנתית הממוצעת של רכב פרטי ירדה ב-16.7% (מ-16.2 אלף ק"מ בשנת 2019 ל-13.5 אלף ק"מ בשנת 2020). הנסועה הממוצעת של אוטובוסים ירדה ב-17.5% (מ-57.5 ל-47.4 אלף ק"מ). באופנועים חלה ירידה של 6.3% ל-6.8 אלף ק"מ. הנסועה הממוצעת של משאיות ירדה ב-2.6% בלבד, ל-26.5 אלף ק"מ. סוג הרכב היחיד שבו חלה עלייה בנוסעה הממוצעת הוא רכב מיוחד, שכולל אמבולנסים, רכב כיבוי ורכבי עבודה מיוחדים, מ-18.1 ל-20.1 אלף ק"מ לשנה (עלייה של 11.2%).

לוח 1 - נסועה שנתית ממוצעת לרכב (אלף ק"מ), לפי סוג רכב, שנים 2019, 2020

סוג רכב	2019	2020	אחוז הפרש
סך כלי הרכב	17.6	14.9	-15.2%
רכב פרטי	16.2	13.5	-16.7%
משאית	27.2	26.5	-2.6%
מונית	72.8	55.6	-23.6%
אוטובוס	57.5	47.4	-17.5%
אוטובוס זעיר	50.1	41.9	-16.4%
רכב מיוחד	18.1	20.1	11.2%
אופנוע	7.2	6.8	-6.3%

כלי רכב חדשים נוסעים יותר. מהנתונים עולה כי ככל שכלי הרכב חדש יותר, כך הנסועה השנתית הממוצעת שלו גבוהה יותר. הנסועה השנתית הממוצעת של כלי רכב הולכת ופוחתת ככל ששנת העלייה לכביש מוקדמת יותר. לדוגמה, כלי רכב פרטי בקבוצת גיל 0-3 שנים נסע בשנת 2020, 17.5 אלף ק"מ בממוצע, לעומת 13.6 אלף ק"מ בקבוצת גיל 4-6 שנים. הנסועה השנתית הממוצעת הולכת ופוחתת עד ל-4.9 אלף ק"מ בלבד לכלי רכב פרטי שגילו עולה על 30 שנה.

כלי רכב פרטיים חדשים בבעלות חברות החכר (ליסינג) נוסעים יותר מכלי רכב פרטיים חדשים בבעלות פרטית.

בבחינת נסועה של כלי רכב פרטיים, שעלו על הכביש בארבע השנים² האחרונות, לפי בעלות, עולה כי בשנת 2020, הנסועה השנתית הממוצעת של כלי רכב פרטי בבעלות חברת החכר עמדה על 25.2 אלף ק"מ. זאת לעומת: 14.7 אלף ק"מ לרכב פרטי בבעלות פרטית, 24.1 אלף ק"מ לרכב פרטי בבעלות חברה, ו-23.4 אלף ק"מ לרכב פרטי בהשכרה או בתיווך.

עם זאת, בשנת 2020 הירידה בסך הנסועה של כלי רכב פרטיים בבעלות חברות החכר (ליסינג) הייתה גדולה יותר מזו של כלי רכב פרטיים בבעלות פרטית (ירידה של 27.8% וירידה של 11.1%, בהתאמה).

² החל משנת 2016, כלי רכב פרטי חדש מחויב במבחן רישוי שנתי (טסט) ראשון רק לאחר שלוש שנים. לפני שנה זו, כלי רכב פרטי חדש נדרש היה לבצע מבחן רישוי שנתי ראשון אחרי שנתיים.

לוח 2 - נסועה שנתית ממוצעת של כלי רכב פרטיים עד גיל 4 (אלף ק"מ), לפי סוג בעלות

סוג רכב	2019	2020	אחוז הפרש
סך כלי הרכב הפרטיים	21.1	17.5	-17.0%
בעלות פרטית	17.5	14.7	-15.8%
חברת החכר (ליסינג)	30.3	25.2	-16.8%
חברה	28.6	24.1	-15.7%
השכרה או תיור	27.5	23.4	-14.9%

כלי רכב פרטיים המונעים בסולר או בגז נוסעים יותר. בשנת 2020, כלי רכב פרטיים המונעים בסולר נסעו בממוצע 21.7 אלף ק"מ וכלי רכב פרטיים המונעים בגז נסעו 17.5 אלף ק"מ, לעומת 13.0 אלף ק"מ בממוצע שנסעו כלי רכב פרטיים המונעים בבנזין.

משאיות בעלות משקל כולל גדול נוסעות יותר. ככל שמשקלה הכולל של המשאית גבוה יותר, כך הנסועה השנתית הממוצעת שלה גבוהה יותר. בשנת 2020, הנסועה השנתית הממוצעת של משאית סולר שמשקלה 34 טונות ומעלה, הייתה 67.8 אלף ק"מ, יותר מפי שניים מהנסועה הממוצעת של משאית סולר שמשקלה 3.6-9.9 טונות – 30.0 אלף ק"מ בלבד.

אופנועים בעלי נפח מנוע גדול נוסעים יותר. מהנתונים עולה כי ככל שנפח המנוע של האופנוע גדול יותר, כך הנסועה השנתית הממוצעת שלו גבוהה יותר. הנסועה השנתית הממוצעת של אופנוע בעל נפח מנוע של 401 סמ"ק ומעלה הסתכמה בשנת 2020 ב-7.1 אלף ק"מ, לעומת 6.7 אלף ק"מ לאופנוע בעל נפח מנוע של עד 125 סמ"ק.

מונחים, הגדרות והסברים

חישוב הנסועה השנתית של כלי רכב מבוסס על ההפרש שבין דיווחי מד המרחק שלו בשני מועדים עוקבים של המבחן השנתי.

כדי לאפשר חישוב מיטבי עבור שנה קלנדרית מסוימת, הובאו בחשבון, עבור כלי רכב, מרב החודשים הרלוונטיים לאותה שנה, לפי העיתוי שבו בוצע מבחן הרישוי. לכן בשנים עברו, עבור שנה קלנדרית נחקרת מסוימת, נלקחו נתונים החל מחודש יוני בשנה הקודמת ועד חודש יוני בשנה שלאחריה. באופן זה נוצרה סימטרייה בפתרון בעיית הכיסוי של השנה הקלנדרית.

השנה, עקב מגפת הקורונה, הסגרים, ההגבלות בתנועה והמעבר החלקי לעבודה מהבית, נוצר שינוי בדפוס הנסיעה שבא לידי ביטוי גם בהשתנות רבה יותר בנסועה בין חודשי השנה. פירוש הדבר הוא שלא ניתן היה לאמוד באופן הרגיל את נסועת כלי הרכב שמבחני הרישוי שלהם מכסים את שנת הסקר באופן חלקי. לכן, היה צורך לתקן אותה כך שתייצג את הנסועה בשנת 2020.

עבור כלי רכב שלגביהם, מבחני הרישוי כיסו בצורה טובה את שנת הסקר (כלי רכב שעברו מבחן רישוי אחרון בחודשים 2/2021-10/2020, כלומר מכסים לפחות עשרה חודשים מהשנה) נלקחה הנסועה כפי שדווחה ובתנאי שעברה את כללי הבקורות הרגילים של הסקר.

נסועה (קילומטרז'): מספר הקילומטרים שכלי רכב מנועי נסע בתקופה נתונה.

כלי רכב מנועי: כלי רכב יבשתי המונע בכוח מכני ומיועד להוביל בני אדם, מטען או כלי רכב גרור. לא כולל כלי רכב יבשתי מנועי שנע על מסילה.

כלי רכב פרטי: כלי רכב מנועי שאינו ציבורי או מסחרי וכן אינו דו-גלגלי, המיועד להסיע עד 9 אנשים (כולל הנהג).

אוטובוס: כלי רכב מנועי המיועד להסיע יותר מ-9 אנשים (כולל הנהג), ואשר רשום ברישיון הרכב כאוטובוס. אוטובוס מיועד לשאת נוסעים בישיבה או בעמידה. לא כולל אוטובוס זעיר, שהוא סוג ייחודי של אוטובוס הקיים בישראל ומורשה להסיע עד 17 אנשים (כולל הנהג).

אוטובוס זעיר: כלי רכב מנועי, במשקל כולל של עד 4 טונות, המורשה להסיע עד 17 אנשים (כולל הנהג), ואשר רשום ברישיון הרכב כאוטובוס זעיר. ההבחנה בין אוטובוס לאוטובוס זעיר ייחודית לישראל.

מונית: כלי רכב מנועי ציבורי, המיועד להסיע עד 11 נוסעים (כולל הנהג), ואשר רשום ברישיון הרכב כמונית.

משאית (כולל "כלי רכב מסחרי"): כלי רכב מנועי המיועד להובלת מטען.

משקל כולל: המשקל העצמי בתוספת משקל האנשים והמטען שברכב, כפי שהתיר משרד הרישוי לרכב הנדון.

יש להבחין בין שני סוגים ראשיים של משאית, על פי המשקל הכולל:

א. **משאית עד 3.5 טונות ("רכב מסחרי")** (עד שנת 2007: עד 4.0 טונות)

ב. **משאית מעל 3.5 טונות** (עד שנת 2007: מעל 4.0 טונות)

אופנוע: כלי רכב מנועי בעל 2 או 3 גלגלים, ואשר רשום ברישיון הרכב כאופנוע, כולל תלת-אופנוע ואופנוע עם רכב צידי (סירה).

סוג בעלות על רכב: נקבע לפי בעל הרכב הרשום. קיימים ארבעה סוגי בעלות: פרטית, חברת החכר (ליסינג), חברה (לא כולל עצמאי) והשכרה או תיור.